

מדינת ישראל

משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי לנוער, התשפ"א

חידון בכתב לבתי הספר הממלכתיים-דתיים בסימן:
ראשי ממשלות ישראל

"כָּלֶם אֲנָשִׁים רְאֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה"
(במדבר י"ג, 3)

שם המתמודד/ת:

שם בית הספר:

הממונה על חידוני התנ"ך

איציק בן-אבי

מְרַכֵּז החידון

חננאל מלכה

מְחַבֵּר השאלות

יונתן ויסמן

הגהה לשונית

לירון בן משה

עורך החידון

דוד רוזנברג

73 שנים למדינת ישראל

י"ב בניסן התשפ"א

25 במרץ 2021

© כל הזכויות שמורות

חידון התנ"ך הארצי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים, התשפ"א

73 שנים למדינת ישראל

הוראות למתמודדים:

- בשלב זה של החידון 50 שאלות. הניקוד לכל שאלה – נקודה אחת. תוכל לצבור בו עד 50 נקודות שתזקפנה לזכותך בשלבי החידון הפומבי.

מבנה החידון:

- בחלק א' - 30 שאלות רבות ברירה
- בחלק ב' - 20 שאלות פתוחות
- 15 שאלות מילואים ("שובר שיוויון"); הניקוד שתצבור בחלק זה ישמש אך ורק להכרעה, אם זו תידרש.

זמן הבחינה: שעה ועשרים דקות (80 דקות)

חומר הלימוד לחידון:

תורה:	תרי עשר:
בראשית: כל הספר	הושע: א-ג, יא-יד
שמות: א-כ, כד, לא-לד	יואל: כל הספר
ויקרא: יט, כג-כד	עמוס: כל הספר
במדבר: יז, כ-כה, כז, לב	יונה: כל הספר
דברים: יב-יד, יז-יח, ל-לד	חגי: כל הספר
נביאים ראשונים:	כתובים:
יהושע: א-יא, יד, כ, כב-כד	תהילים: פ-צ
שופטים: כל הספר	איוב: א-ב, מב
שמואל א': כל הספר	רות: כל הספר
שמואל ב': כל הספר	קהלת: א-ד, יא-יב
מלכים א': כל הספר	אסתר: כל הספר
מלכים ב': כל הספר	עזרא: א, ג, ז, ט-י
נביאים אחרונים:	נחמיה: א-ו, ח-י, יב-יג
ישעיה: א-יב, ס-סו	
ירמיה: א-ב, יח-לג	
יחזקאל: א-ד, יז-כ, כז-כח, לז-לט	

נוסח הפסוקים מהתנ"ך המובאים בשאלון זה הוא נוסח מאגר תורת אמת. ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד. שים לב, לעתים השאלות מנוסחות בלשון זכר, אך עשויות לרמז לזכר או לנקבה.

בהצלחה!

חלק א': שאלות רבות-ברירה

לפניך 30 שאלות רבות-ברירה. הקף במעגל את התשובה הנכונה ביותר.

דוד בן גוריון (שאלות 1-3)

1. בן גוריון גדל בעיירה פלונסק שבפולין. ביתו שכן בקצה "רחוב העיזים". ברכושו של מי לא מוזכר "עזים" / "גדי עזים"?

א. ברזילי

ב. יהודה

ג. לבן

ד. נבל

2. בצעירותו, עבד בן גוריון בעבודות חקלאות בפרדסי פתח תקווה. על איזה מקום נאמר שייהפך "לפתח תקוה"?

א. גי בן הנם

ב. עמק עכור

ג. השרון

ד. השפלה

3. בנאום ההשבעה השני של בן גוריון לכנסת הוא אמר: "פנינו לשלום אך לא להתאבדות". בעקבות מותו של מי מסופר על אדם: "ויפל גם הוא על חרבו וימת עמו"?

א. מות בנו

ב. מות אחיו

ג. מות אדוניו

ד. מות שר צבאו

משה שרת (שאלות 4-6)

4. בשנת 1906 עלתה משפחתו של שרת ארצה והתגוררה בכפר הערבי "עין סיניא" שבשומרון. מי היה מלך ישראל בעת בה נאמר על מלך נכרי: "וַיַּעַל וַיֵּצֵר עַל שְׁמֶרֶן"?

- א. יהואחז
- ב. אחאב
- ג. מנחם בן גדי
- ד. הושע בן אלה

5. אחד ממנהגיו של שרת היה לקוד קידה ליושב ראש הכנסת בעת כניסתו לאולם המליאה בכנסת לפני שהתיישב במקומו. על מי מהבאים לא נאמר יותר מפעם אחת שהשתחוה?

- א. עבד אברהם
- ב. יהושע
- ג. שאול
- ד. בת שבע

6. בהיפרדו מתפקידו כראש ממשלת ישראל, בירך שרת את בן גוריון באומרו: "לֵךְ בְּכֶנֶךָ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל". למי בתנ"ך נאמרו דברים אלו?

- א. למי שבהקשר אליו מוזכר המספר 1700
- ב. למי שבנו נהרג ביד אישה
- ג. למי שמספר בניו היה זהה למספר בניו של אחד ממלכי יהודה
- ד. למי שאמר "נַעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ גְּדֵי עֲזִים"

לוי אשכול (שאלות 7-9)

7. במהלך לימודיו של אשכול בווילנה הוא הצטרף לאגודת "צעירי ציון", והיה לחבר הנהלתה. מי הזכיר את הביטוי: "שַׁעְרֵי צִיּוֹן"?

- א. ישעיהו
- ב. חגי
- ג. משורר תהילים
- ד. ירמיהו

8. לפני מינויו של אשכול לראשות הממשלה הוא כיהן כשר האוצר במשך 11 שנה, זמן הכהונה הארוך ביותר בתפקיד זה בתולדות מדינת ישראל. מידתו של מה מהדברים הבאים הייתה גדולה יותר?

- א. היקף הים של שלמה
- ב. אורך ההיכל
- ג. גובהם של יכין ובעז
- ד. רוחב בית יער הלבנון

9. כישוריו הארגוניים והכלכליים של אשכול הביאוהו להיות איש מפתח במספר יוזמות מרכזיות. בשנת 1937 יסד אשכול את חברת "מקורות"- חברת המים הלאומית של ישראל. על מי נאמר: "וַיָּבֵא אֶת הַמַּיִם הַעֵיָרָה"?

- א. מי שהוכה ביד עבדיו
- ב. מי שעמד על העמוד
- ג. מי שבהקשר אליו הוזכר "שָׁמֶן הַטּוֹב"
- ד. מי ששלח שוחד למלך בבל

יגאל אלון (שאלות 10-12)

10. משך כהונתו של אלון כראש ממשלת ישראל היה 19 יום בלבד. מה לא אירע בשנת 19 לנבוכדנצר?

- א. תחילת המצור
- ב. הפקדת גדליהו בן אחיקם כמנהיג
- ג. הריגת שריה כהן הראש
- ד. נבזראדן בא לירושלים

11. בשנת 1967 הציג אלון לממשלה תוכנית מדינית לעתיד השטחים שכונתה "תוכנית אלון". מאיפה הביאה צור "אַלוֹנִים" על פי דברי יחזקאל?

- א. שָׁנִיר
- ב. בָּשָׂן
- ג. מְצָרִים
- ד. אֵי אֵלִישָׁה

12. בדברי ההספד שנאמרו על אלון הוזכרה הדמות התנכית שהעריך אלון משחר ילדותו-
שאל המלך. איזה מההיגדים הבאים נכון לומר על שאל המלך?

- א. חילק את העם לשלושה ראשים
- ב. קיבל "גבל יין"
- ג. ישב תחת הרימון עם חניתו בידו
- ד. הטיל פעמיים את החנית על יהונתן בנו

גולדה מאיר (שאלות 13-15)

13. בעלייתה של מאיר ארצה היא חוותה קשיים רבים, ביניהם עוני רב בעת התיישבותה
בירושלים. מאיר תיארה שנים אלו כ"אומללות ביותר בחייה". בדברי מי הוזכר הביטוי:
"דמעת העשקים"?

- א. ישעיהו
- ב. משורר תהילים
- ג. עמוס
- ד. קהלת

14. בזמן מסעותיה של מאיר בארץ היא התיישבה לזמן מה ב"מרחביה", קיבוץ השוכן בעמק
יזרעאל. מי מהבאים לא תנה ב"יזרעאל"?

- א. צבא פלישתים
- ב. צבא מדין
- ג. צבא ישראל
- ד. צבא עמלק ובני קדם

15. כחלק מההנצחות לזכרה של מאיר היה שטר 10,000 השקלים. מצדו האחד של השטר היה
דיוקנה ומצדו השני של השטר היה הכיתוב: "שלח את עמי". בהקשר למי נאמר: "עשורת
אלפים רגלי"?

- א. פלישתים
- ב. מלך יהודה
- ג. מלך ישראל
- ד. צובה

יצחק רבין (שאלות 16-18)

16. בשנת 1917 הצטרף רבין לגדוד העברי שהוקם בארצות הברית על ידי יצחק בן צבי (לימים נשיאה השני של מדינת ישראל) ודוד בן גוריון, והפליג עם הגדוד לארץ ישראל. מי השתמש בביטוי: "הגדוד הזה"?

- א. יעקב
- ב. ירמיהו
- ג. דוד
- ד. הושע

17. לאחר ניצחון מלחמת ששת הימים העניקה האוניברסיטה העברית לרבין תואר דוקטור לשם כבוד. בטקס קבלת התואר, שנערך על הר הצופים נשא רבין את "נאום הר הצופים", שביטא את רוח צה"ל וזכה להד רב. באילו מהמקרים הבאים **לא** נכח "צִפָּה"?

- א. הבשורה על מות אבשלום
- ב. חזרת בני המלך מחגיגת הגז של אבשלום
- ג. הקמת הסוכה מקדם לעיר נינוה
- ד. מפגש יהוא עם יהורם ואחזיהו

18. בזמן כהונתו השנייה של רבין כראש ממשלת ישראל נחתמו הסכמי אוסלו והסכם השלום עם ירדן. על חלקו בהסכמי אוסלו זכה רבין בפרס נובל לשלום. בהקשר למי הוזכר הביטוי: "דְּבַרֵי שְׁלוֹם"?

- א. משה
- ב. דוד
- ג. שלמה
- ד. מרדכי

מנחם בגין (שאלות 19-21)

19. ביום שלמחרת הכרזת המדינה נשא בגין כמפקד האצ"ל את קריאתו לחבריו במחתרת דרך תחנת השידור של האצ"ל: "קמה מדינת ישראל. והיא קמה רק כך: בדם, באש, ביד חזקה ובזרוע נטויה, בייסורים ובקורבנות, אחרת לא יכלה לקום...". בהקשר למי הוזכר הביטוי: "הַיָּד הַחֲזָקָה"?

- א. ירמיהו
- ב. משה
- ג. נחמיה
- ד. יחזקאל

20. במותו, ביקש בגין להיקבר בהר הזיתים לצדם של מאיר פיינשטיין ומשה ברזני. מי הזכיר בדבריו את "עַץ הַזַּיִת"?

- א. משורר תהילים
- ב. חגי
- ג. נחמיה
- ד. יואל

21. ב-26 בפברואר 2020 הוכרז שמו של בית החולים "מנחם בגין" שיוקם בקרית אתא. באיזה חודש נאמר לאדם מסוים: "וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלָה"?

- א. ניסן
- ב. טבת
- ג. אדר
- ד. אלול

יצחק שמיר (שאלות 22-24)

22. כשהצטרף שמיר ללח"י הוא אימץ את הכינוי "מיכאל". מאיזה שבט היה "מִיכָאֵל"?

- א. שמעון
- ב. אשר
- ג. בנימין
- ד. נפתלי

23. בימי כהונתו של שמיר כראש ממשלה נערך "מבצע שלמה" שבמהלכו הועלו לארץ 14,000 מיהודי אתיופיה. מה מונה המספר 14,000?

- א. מתים במגיפה
- ב. בעלי חיים
- ג. חיילים
- ד. מתים במלחמה

24. שמיר היה ראש הממשלה שהאריך ימים יותר מכל ראש ממשלה אחר, הוא נפטר בשנת 2012 כשהוא בן 96. מי מהבאים נפטר בגיל מבוגר יותר?

- א. שת
- ב. אנוש
- ג. קינן
- ד. מהללאל

שמעון פרס (שאלות 25-27)

25. כבר בהיותו בבית הספר התבלט פרס בכתיבה ובנאום. הוא פרסם מאמרים בעיתון הפנימייה תוך שימוש בשם העט "בן אמוץ". מי מהבאים לא כתב ספרים לאחרים?

- א. איזבל
- ב. יהוא
- ג. בראדך בלאדן
- ד. מרדכי

26. בממשלת פרס נערך "הסכם רוטציה", לפיו, במשך השנתיים הראשונות פרס יכהן כראש הממשלה ובשנתיים שלאחר מכן שמיר ופרס יתחלפו בתפקידיהם. מי מהבאים לא מלכו במקביל?

- א. עזריה מלך יהודה ופקח בן רמליהו מלך ישראל
- ב. אחזיהו מלך יהודה ויהורם מלך ישראל
- ג. יואש מלך יהודה ויהואחז מלך ישראל
- ד. יהושפט מלך יהודה ועמרי מלך ישראל

27. בנאום השבעתו כנשיא המדינה אמר פרס כך: "לא חלמתי להיות נשיא, חלומי כנער היה להיות רועה צאן או משורר של כוכבים". בדברי מי מהבאים **לא** מוזכר "צאן"?

- א. קהלת
- ב. משורר תהילים
- ג. יואל
- ד. הושע

אריאל שרון (שאלות 28-30)

28. מיד לאחר מינויו של שרון לאלוף שלח בן גוריון מכתב ברכה ובו כתב: "אריק יקר ודגול, בעיני היית אלוף כבר לפני כמה שנים... עוד נתכנו לך עלילות!". מי מהבאים היה אחד מאלופי אדום?

- א. עֶנָה
- ב. נַחֲת
- ג. רְעוּאֵל
- ד. לוֹטָן

29. בשנים 1990-1992 כיהן שרון כשר הבינוי והשיכון בממשלתו של יצחק שמיר. איזה בעל חיים הוקרב: "עַל הַמִּזְבֵּחַ הַבְּנוּי"?

- א. כבש
- ב. איל
- ג. פר
- ד. עז

30. שרון הובא למנוחות בגבעת הכלניות שליד חוות שקמים, מקום מגוריו של שרון. בהקשר למי **לא** הוזכרו ה"שקמים"?

- א. שלמה
- ב. ישעיהו
- ג. עמוס
- ד. נחמיה

חלק ב': שאלות פתוחות בנושא בנימין זאב הרצל

לפניך 20 שאלות בנושא בנימין זאב הרצל, ענה עליהן בקצרה.

31. בנימין זאת הרצל כונה "חוזה המדינה". מה היה תפקידו של "שלוֹן בֶּן כָּל חוֹזָה"?
-
32. בצעירותו עסק הרצל בעיתונאות ובתיאטרון. אחד המחזות אותם כתב נקרא "הפליט". מי הזכיר את הביטוי: "פְּלִיטַת בֵּית יַעֲקֹב"? _____
33. משפט דרייפוס, שסוקר על ידי הרצל עצמו השפיע רבות על עמדותיו של הרצל בנוגע לעם היהודי והוא החליט שיש צורך לעשות משהו בנוגע לכך. אחד הדברים שהחליט לעשות הוא "לכתוב ספר לטובת היהודים". באיזה הקשר הוזכר הביטוי: "סֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים"?
-
34. בשנת 1897 יסד הרצל שבועון פוליטי. שבועון זה היה מוקדש אך ורק לנושא הציונות ומטרתו על פי הרצל הייתה "להקים בית ונחלה". מי ביצע פעולה "לְהִקִּים שֵׁם הַמֶּת עַל נַחֲלָתוֹ"? _____
35. באחד המאמרים שפרסם הרצל הוא מדמה את אור נרותיה של החנוכייה ליקיצה איטית של אומה: "תחילה נדלק נר אחד. עדיין שוררת חשיכה ואותו נר יחיד נראה נוגה. ואז מצטרף עוד נר ועוד נר...". מי הזכיר בדבריו את הביטוי: "אור נר"?
-
36. בתחילת הקונגרס הציוני הראשון התקבל הרצל בתשואות רמות והתקשה להתחיל בנאום משום שסערת התשואות גברה בכל פעם שפתח את פיו. התשואות נמשכו כ-15 דקות ובאולם נשמעו קריאות "יחי המלך! יחי המלך!". בהמלכתו של מי נאמר: "וַיִּרְעוּ כָּל הָעָם וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ"? _____

37-40. הרצל הציע מספר גרסאות לדגל המדינה. ביניהן, דגל לבן עם שבעה כוכבים זהובים

כנגד שבע שעות עבודה ביום. באילו ארבעה הקשרים מוזכר הביטוי:

"כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם" / "כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם"?

_____ , _____

_____ , _____

41. תמונתו המפורסמת של הרצל כשהוא נשען על מעקה, צולמה במרפסת במלון "שלושת

המלכים" בעת הקונגרס הציוני החמישי. מי היה אויבם המשותף של "שְׁלֹשֶׁת הַמְּלָכִים"?

42-43. בשנת 1902 סיים הרצל לכתוב את הרומן "אלטנוילד" שמשמעו "ארץ ישנה – חדשה".

מיהם השניים שהזכירו בדבריהם את "טוב הארץ"?

_____ , _____

44. על פי הרומן, העיקרון המנחה של החברה החדשה הוא "סובלנות" וסיסמתו היא: "אדם, אחי

אתה". למי נאמר: "הַכִּי אָחִי אַתָּה"?

45. על פי הרצל, חופש הדת במדינה יתבטא בכיבוד כל הדתות: "נכבדם כבוד גדול ומשפט אחד

יהיה להם ולאזרחי הארץ". מה נצטווה לעשות "כָּל הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל"?

46-48. באחד מנאומיו אמר הרצל: "אין מתגנבים לארץ אבות כגנבים בלילה!". מיהם השלושה

שהזכירו בדבריהם את המילה: "גִּנְבִים" / "גִּנְבִים"?

_____ , _____ , _____

49. לפני מותו אמר הרצל: "נתתי את דם לבי למען ארצי". מיהי האישה שהוזכר בדבריה "לב" ו-

"דָם" באותו הפסוק?

50. בצוואתו ביקש הרצל להיקבר בהלוויה צנועה "באחוזת הקבר ליד אבי". מי הזכיר את

הביטוי "קִבְרֵ אָבִי וְאִמִּי"?

המשך בעמוד הבא

שאלת מילואים ("שובר שיוויון") בנושא בעלי חיים

שים לב! הניקוד שתצבור בשאלות 51-65 ישמש אך ורק להכרעה, אם זו תידרש.

זהה באילו הקשרים מופיעים הביטויים הבאים:

51. טְלָה וְחֶלֶב _____
52. זָאֵב וְטָלָה _____
53. בְּנֵי בָשָׁן _____
54. בְּנֵי צֹאן _____
55. בְּנֵי בָקָר _____
56. וְשׁוֹר וְחֹמֹר וְשָׂה _____
57. שׁוֹר אֶחָד _____
58. צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד _____
59. מְרִיאֵי בָשָׁן _____
60. כָּרִים מְצֹאן _____
61. שָׂה עֲזִים _____
62. מְקֵנָה צֹאן _____
63. סוּסִים וְרֶכְבִּיהֶם _____
64. רֶכֶב סוּסִים _____
65. דָּם פָּרִים _____

בהצלחה!

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל חברה ונוער

תשובון למבחן המקדים לחידון התנ"ך הארצי התשפ"א – ממ"ד

שאלות רבות-ברירה

המקור	התשובה		השאלה
	במילים	באות	
בראשית לח, 17 בראשית ל, 35 שמ"א כה, 2	ברזילי	א	1
הושע ב, 17	עמק עכור	ב	2
שמ"א לא, 5	מות אדוניו	ג	3
מל"א כ, 1	אחאב	ב	4
בראשית כד, 26, 52 שמ"א טו, 31, כח, 14 מל"א א, 16, 31	יהושע	ב	5
שופטים ו, 14 שופטים ח, 26	למי שבהקשר אליו מוזכר המספר 1700	א	6
תהילים פז, 2	משורר תהילים	ג	7
מל"א ז, 23 מל"א ו, 17 מל"א ז, 15-22 מל"א ז, 2	רוחב בית יער הלבנון	ד	8
מל"ב כ, 13, 20	מי שבהקשר אליו הוזכר "שמן הטוב"	ג	9
מל"ב כה, 22, 9, 8	תחילת המצור	א	10
יחזקאל כז, 6	בָּשָׂן	ב	11
שמ"א ט, 20	חילק את העם לשלושה ראשים	א	12
קהלת ד, 1	קהלת	ד	13
שופטים ו, 33 שמ"א כט, 1	צבא פלישתים	א	14
מל"ב יג, 7	מלך ישראל	ג	15

18	ד	מרדכי	אסתר י, 30
19	ב	משה	דברים לד, 12
20	ב	חגי	חגי ב, 19
21	א	ניסן	נחמיה ב, 1-2
22	ב	אשר	במדבר יג, 13
23	ב	בעלי חיים	איוב מב, 12
24	ג	שת	בראשית ה, 8 בראשית ה, 11 בראשית ה, 14 בראשית ה, 17
25	ג	בראדך בלאדן	מל"א כא, 8 מל"ב י, 2 אסתר ט, 20
26	ד	יהושפט מלך יהודה ועמרי מלך ישראל	מל"ב טו, 27 מל"ב ח, 25 מל"ב יג, 1
27	ד	הושע	קהלת ב, 7 תהילים פ, 2 יואל א, 18
28	ב	נְחֻת	בראשית לו, 17
29	ג	פר	שופטים ו, 28
30	ד	נחמיה	מל"א י, 27 ישעיה ט, 9 עמוס ז, 14

שאלות פתוחות

המקור	התשובה	השאלה
נחמיה ג, 15	שֵׁר פֶּלֶךְ הַמְצָפָה	31
ישעיה י, 20	ישעיהו	32
יהושע כד, 26	כריתת הברית בשכם בימי יהושע	33
רות ד, 10	בועז	34
ירמיה כה, 10	ירמיהו	35
שמ"א י, 24	שאול	36

בראשית כב, 17 בראשית כו, 4 שמות לב, 13 נחמיה ט, 23	עקידת יצחק הבטחה ליצחק לקבלת הארץ חטא העגל תפילת הלויים בימי נחמיה	40-37
מל"ב ג, 4, 10	מישע מלך מואב (יתקבל גם רק: מלך מואב)	41
ישעיה א, 19 עזרא ט, 12	ישעיהו, עזרא	43-42
בראשית כט, 15	יעקב	44
ויקרא כג, 42	ישיבה בסוכות	45
ישעיה א, 23 ירמיה ב, 26 יואל ב, 9	ישעיהו, ירמיהו, יואל	48-46
שמ"א כה, 31	אביגיל	49
שמ"ב יט, 38	ברזילי הגלעדי	50
שמ"א ז, 9	תשובת ישראל בימי שמואל במצפה	51
ישעיה סה, 25	נבואת ישעיהו	52
דברים לב, 14	שירת האזינו	53
ירמיה לא, 11	נבואת ירמיהו	54
שמ"א יד, 32	אכילה על הדם בימי שאול	55
שמ"א כב, 19	תיאור הכאת נוב בידי דואג האדומי	56
נחמיה ה, 18	מאכל נחמיה ביום אחד	57
שמ"ב יב, 2	משל כבשת הרש	58
יחזקאל לט, 18	נבואת יחזקאל	59
עמוס ו, 4	נבואת עמוס	60
דברים יד, 4	דיני מאכלות אסורות	61
בראשית כו, 14	תיאור עושרו של יצחק	62
חגי ב, 22	נבואת חגי	63
מל"ב ז, 14	סיפור ארבעת המצורעים	64
ישעיה א, 11	נבואת ישעיהו	65